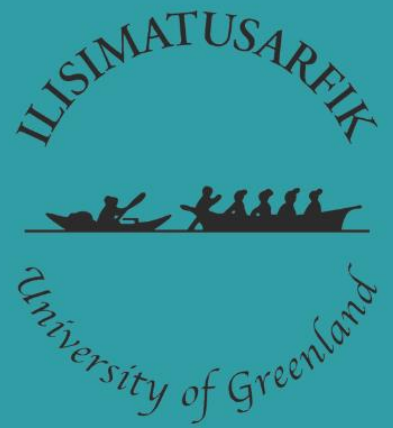

6. Semesterbeskrivelse

Peqqissaanermik Ilisimatusarfik
Institut for Sundhed & Natur
Institute of Health & Nature

Bachelor i sygepleje

Semesterbeskrivelse

6. Semester

Indhold

Teoretiske studier	4
Sygepleje.....	4
Professionsudvikling.....	5
Praksis og sundhedsforskning	5
Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde	6
Akut Arktisk Behandlersygepleje.....	7
Pensum i sygdomslære.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Embryologi og barselsprocedurer er et tema under arktisk behandlersygepleje men afvikles selvstændigt forud for praktikperioden	9
Organisation og Ledelse	11
Praktiske studier:	14
Obligatorisk praktik	14
Primær sundhedssektor	14
Psykiatri eller somatisk.....	14
Primær eller sekundært sundhedsvæsen.....	14
Obligatoriske studieaktiviteter i kliniske studier i praktik:.....	14
Studiesamtaler:	15
1. studiesamtale	15
2. studiesamtale	15
6. semester intern prøve	15
Formål.....	15
Rammer	15
Den skriftlige opgave	16
Ekstern prøve.....	17
Akut arktisk behandler sygepleje	17
Læringsmål for 6.semester	19
Viden.....	19
Færdigheder	19
Kompetencer	19

6. Semester

Dokumentation for praktik 1 → 6. semester.....	20
Læringsmål praktik 1:	21
Dokumentation for praktik 2 → 6. semester.....	22
Læringsmål praktik 2:	23

Semesterets overordnede tema: Akut og kompleks sygepleje i primær og sekundær sundhedssektor.			
Omfang i ECTS: 30	Teoretiske studier: 15		
	Kliniske studier: 15 på klinisk uddannelsessted: sygehus, plejehjem, hjemmepleje, psykiatri		
Semesterets fagområder:		Teoretiske studier	Kliniske studier
	Sygepleje	ECTS 6,5 (65 lekt.)	ECTS 15
	Sygdomslære	ECTS 3 (36 lekt.)	
	Organisation og ledelse	ECTS 4,5 (36 lekt.)	
	Anatomi og fysiologi	1 ECTS (12 lekt.)	
Teoretiske studier			
Sygepleje			
Akut og kompleks sygepleje i primær og sekundær sundhedssektor.			
<u>Mål:</u> Den studerende kan selvstændigt varetage helhedsorienteret pleje og behandling i akutte og komplekse forløb med inddragelse af patient/borger og pårørende i deres kulturelle livssammenhænge og med deres ressourcer; selvstændig varetage sygepleje/behandling relateret til akutte forløb i form af akutte forløb i Arktis og nødhjælp til fødende; tilrettelægge og koordinere pleje til en gruppe på 2-3 patienter eller borgere og indgå i tværfagligt og tværsektorielt samarbejde med henblik på at tilgodese kontinuitet og kvalitet i patient- og borgerforløb; gøre rede for krav til gyldig og fyldestgørende dokumentation af sygeplejen med henblik på at tilgodese kontinuitet og kvalitet i patient- og borgerforløb; tilrettelægge intervention, samarbejde og organisering i forbindelse med akut sygepleje, herunder tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i forbindelse med evakuering; dokumentere planlagt og gennemført sygepleje samt evaluering heraf i elektronisk patientjournalssystem; systematisk søge, vurdere og diskutere forskningsresultater til belysning af en sygeplejefaglig problemstilling; identificere og analysere mulige kvalitetsbrist i sundhedsvæsenet; systematisk søge, vurdere og diskutere evidensbaserede metoder til at styrke kvaliteten på det valgte område; fremsætte og diskutere konkrete forslag til kvalitetsforbedring.			
<u>Indhold:</u> Sygepleje i relation til psykisk og/eller somatisk syge, mødre, børn, unge og ældre. Sygepleje i primær sektor. Teoretisk grundlag for dokumentation. Forebyggelse i et folkesundhedsperspektiv. Sygepleje i relation til sundhedsfremme og forebyggelse på samfunds niveau. Sygepleje/behandling relateret til akutte patientforløb, herunder akutte forløb i Arktis og nødhjælp til fødende. Evidensbaseret sygepleje. Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde.			
<u>Lektioner:</u> 6,5 (65 lekt.)			
<u>Pensum:</u> 648+ sider+ 300 sider fra praktik + 50 sider intern prøve			
I "Arktisk behandler sygepleje" og "Embryologi og barselsprocedurer osv." undervisningen, er der inkluderet (3 ECTS= 36 lekt. / 138 sider) og anatomi (1 ECTS=12 lekt. / 49 sider) i pensummet.			

Professionsudvikling

Mål:

At den studerende på baggrund af viden om professionsudvikling kan identificere sygeplejens udvikling fra fag mod profession.

Omfang: 6 lektioner (lekt.)

Pensum: 49 sider (s.)

Litteratur:

Fink, H. (2022). Om dannelse, uddannelse og profession. Tidsskrift for Professionsstudier, 18(34), 6–13 (8 s.) [Link](#)

Jensen, Carsten Juul. (2021): Dannelse Af Professionsidentitet i En Arbejdskultur På Medicinsk Afsnit. I: H. B. Boelsbjørg and M. Hermansen (red.): Kultur - for sundhedsprofessionelle. København: Gad. s. 31–47 (pdf.)(16 s.)

Jensen, C.J. and Seibæk, L. (2024) 'Udvikling af en sygeplejerskeuddannelse til grønland', Tikiusaaq - Et fagblad for sygeplejersker i Grønland, Sommer, pp. 16–20. [Link](#) (4. s)

Sparre, S.L., Andersen, R.S. and Tjørnhøj-Thomsen, T. (2024) 'Omsorg Under Forandring - omsorgens vilkår', Tidsskrift for Forskning i Sygdom & Samfund, (40), pp. 5–15. [Link](#) (10 s.)

Aagaard, T. and Seibæk, L. (2023) 'Medarbejderperspektiver på sundhedspraksis i Grønland – ressourcer og et bæredygtigt arbejdsliv, Tidsskriftet Grønland, 4, s 207–218. (pdf.) (11 s.)

Praksis og sundhedsforskning

Mål:

At den studerende kan definere sammenhængen mellem praksis og sundhedsforskning med henblik på at tilgode kontinuitet og kvalitet i patient- og borgerforløb gennem evidensbaseret praksis.

Omfang: 12 lekt. (inkl. 5 lekt. i litteratursøgning)

Pensum: 62 s.

Obligatoriske studieaktiviteter: Den studerende skal vha. en systematisk litteratursøgning finde henholdsvis en kvalitativ eller en kvantitativ artikel eller klinisk retningslinje, som evt. kan benyttes i den eksterne opgave.

Den forskning eller kliniske retningslinjer indenfor den selvvalgte sygeplejefaglig problemstilling, diskuteres og vurderes om sammenhæng mellem praksis og sundhedsforskning.

Litteratur:

Grønlands nationale forskningsstrategi. (2023). Pressemeddelelse. Hentet fra https://naalakkersuisut.gl/nyheder/2023/01/0901_forskningsstrategi?sc_lang=da (Besøgt 19. november 2025)

Center for kliniske retningslinjer. (2019). *Strategi for 2019-2024*. Hentet fra http://cfkr.dk/media/364642/center_for_kliniske_retningslinjer_strategi_2019-2024.pdf (Besøgt 19. november 2025)

Rydahl-Hansen, S., Mathiassen, A.-K., & Schmelling, W. (2012). Kunsten at udvikle en evidenskultur baseret på faglig ledelse. *Sygeplejersken, Nr. 8*, 68–72. Hentet fra <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2012-8/kunsten-at-udvikle-en-evidenskultur-baseret-paa-faglig-ledelse> (Besøgt 9. november 2023)

Videnskabsetisk udvalg. (2020). *Videnskabsetisk udvalgs forretningsorden*. Hentet fra <https://nun.gl/da/videnskabsetisk-udvalg> (Besøgt 19. november 2025)

Supplerende litteratur:

Olesen, C. V., Jensen, K. M., & Olling, K. (2020). Sygeplejersken er en ressource i implementering af fælles beslutningstagning. *Fag & Forskning: Sygeplejefaglige artikler, (3)*, 58–63. (6 s.) Hentet fra <https://www.sygeplejersken.dk/fag-og-forskning/2020/nr-3/sygeplejersken-er-en-ressource-i-implementering-af-faelles-beslutningstagning> (Besøgt 19. november 2025)

Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde

Mål:

At opnå viden om at indgå i samarbejdsrelationer tværfagligt og tværsektorielt samarbejde med henblik på at tilgodese kontinuitet og kvalitet i patient- og borgerforløb.

Omfang: 16 lekt.

Pensum: 85 s.

Obligatoriske studieaktiviteter: Den studerende diskuterer og vurderer hvilke tværfaglig og tværsektorielle samarbejdspartnere der er indenfor den selvvalgte sygeplejefaglig problemstilling.

Litteratur:

Danielsen, B., & Trandum, K. (2019). Kap. 11. Forløbsprogrammer. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde* (2. udg., 1. oplag, s. 232–248). København: Gads Forlag. (27 s.)

Egede, A. K., Hounsgaard, L., & Seibæk, L. (2020). At være grønlandsk patient i Danmark – patientens perspektiv. I T. Aagaard & L. Hounsgaard (Red.), *Menneske, sundhed, samfund og kultur* (1. udg., 1. oplag, s. 107–122). Aarhus: Forfatterne og Klim. (15 s.)

Jakobsen, D. H., & Jakobsen, M. (2019). Kap. 9. Accelererede patientforløb. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde* (2. udg., 1. oplag, s. 209–216). København: Gads Forlag. (8 s.)

Lilje-hult, J. M., & Sommer, A. (2019). Kap. 8. Forløbsbeskrivelser. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde* (2. udg., 1. oplag, s. 194–208). København: Gads Forlag. (15 s.)

Nielsen, K. S. (2019). Kap. 12. Tværprofessionelt samarbejde og samarbejde med patient, borger og pårørende. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde* (2. udg., 1. oplag, s. 249–268). København: Gads Forlag. (20 s.)

Supplerende ved behov litteratur:

Jensen, J. H. (2018). Det sammenhængende patientforløb. I J. Andersen & K. Falk (Red.), *Sundhedsvæsenet på tværs* (3. udg., 1. oplag, s. 85–105). København, Munksgaard. (20 s.)

Olesen, I., Hansen, N. L., Ingemann, C., Lundblad, A., & Larsen, C. L. V. (2020). Kap. 4. Brugernes stemmer – Brugernes konstruktive forslag til styrket indsats. I *Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen – en pilotundersøgelse* (s. 26–44). København K: Statens Institut for Folkesundhed – SDU. (18 s.)

Akut Arktisk Behandlersygepleje

Mål:

At den studerende kan anvende viden om anatomi, fysiologi, biokemi og sygdomslære i forbindelse med akutte og livstruende tilstande; kan agere efter principper for nødhjælp og akut intervention for svangre, børn og voksne; selvstændigt varetage sygepleje/behandling relateret til akutte forløb og nødhjælp til fødende; tilrettelægge intervention, samarbejde og organisere i forbindelse med akut sygepleje, herunder tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i forbindelse med evakuering.

Indhold:

Akutte, kritiske og livstruende tilstande

Systematisk monitorering, intervention og dokumentation. Tværfagligt og evt. tværsektorielt samarbejde. Nødhjælp til fødende der ligger i temaet embryologi og barselsprocedurer som er på 20 timer.

Omfang: 40 lek. + ca. 19 timers øvelser

Pensum: 347 s.

I "Arktisk behandler sygepleje" og "Embryologi og barselsprocedurer osv-." undervisningen, er der inkluderet sygdomslære (3 ECTS= 36 lekt. / 138 sider) og anatomi (1 ECTS=12 lekt. / 49 sider) i pensummet.

Obligatorisk studieaktivitet: Selvstændig udarbejdelse af en øvelses manual med ABCDE-principperne og se-lyt-føl.

Litteratur:

Fra bogen *Den akutte patient*. I: Petersen, D. et al. (red.): udgivelsesår 2019. 4. udgave, København. Munksgaard:

Isbye, D. L., & Andersen, P. O. (2019). Kap. 2. Hjertestop. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 45–58). København, Munksgaard. (13 s.)

Barfod, C., & Christensen, E. (2019). Kap. 3. ABCDE – primær gennemgang. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 59–87). København, Munksgaard. (28 s.)

6. Semester

- Jensen, J.-U. S., & Laursen, C. B. (2019). Kap. 4. Dyspnø. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 91–113). København, Munksgaard. (22 s.)
- Claudius, C., & Møller, M. H. (2019). Kap. 5. Shock. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 115–140). København, Munksgaard. (15 s.)
- Mørtz, C. G., & Bindslev-Jensen, C. (2019). Kap. 6. Anafylaksi. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 131–140). København, Munksgaard. (9 s.)
- Lassen, J. F., & Frandsen, J. L. (2019). Kap. 7. Brystsmerter. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 141–155). København, Munksgaard. (14 s.)
- Qvist, N., Lauridsen, H., & Zimmerman-Nielsen, E. (2019). Kap. 9. Mavesmerter. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 177–197). København, Munksgaard. (20 s.)
- Jensen, H. B., & Mogensen, C. B. (2019). Kap. 12. Ændret bevidsthedsniveau. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 225–237). København, Munksgaard. (12 s.)
- Ægidius, K., & Folke, M. N. (2019). Kap. 13. Neurologiske udfald. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 239–248). København, Munksgaard. (9 s.)
- Rasmussen, M. R. V., Ratajczyk, B., & Thomsen, P. T. (2019). Kap. 14. Delirium og akut psykose. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 249–274). København, Munksgaard. (25 s.)
- Mogensen, B. C., & Lassen, T. A. (2019). Kap. 17. Feber og infektion. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 323–349). København, Munksgaard. (26 s.)
- Ebbehøj, N. E., Andersen, L. V., & Dahlhoff, K. (2019). Kap. 18. Forgiftninger. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 351–374). København, Munksgaard. (13 s.)
- Nilsen, L. S., & Holmgaard, R. (2019). Kap. 19. Brandskader, røgforgiftning, forfrysninger og varmepåvirkning. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 375–390). København, Munksgaard. (15 s.)
- Jacobsen, L. S., & Kjærgaard, B. (2019). Kap. 20. Accidentel hypotermi. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 391–400). København, Munksgaard. (9 s.)
- Jørsboe, H., & Taylor, B. (2019). Kap. 21. Smerter i bevægeapparatet. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 401–418). København, Munksgaard. (17 s.)
- Godballe, C. (2019). Kap. 23. Øre-Næse-Hals. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 435–451). København, Munksgaard. (16 s.)
- Lund-Andersen, H. (2019). Kap. 24. Øjne. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 453–469). København, Munksgaard. (16 s.)

6. Semester

Petersen, D. B., & Mølmer, M. (2019). Kap. 25. Skader. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 471–502). København, Munksgaard. (31 s.)

Maschmann, C., & Steinmetz, J. (2019). Kap. 28. Præhospital behandling og transport af patienter. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 537–547). København, Munksgaard. (10 s.)

Kristensen, K. (2019). Kap. 29. Krise og psykisk førstehjælp. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 565–576). København, Munksgaard. (11 s.)

Stenballe, J., & Steinmetz, J. (2019). Kap. 33. Væske- og elektrolytbehandling samt transfusion. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 629–645). København, Munksgaard. (16 s.)

Supplerende litteratur ved behov:

Kristensen, K. (2019). Kap. 29. Juraen, lægen og den akutte patient. I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 549–564). København, Munksgaard. (15 s.)

Petersen, D. B., Callesen, T., Thomsen, P. T., & Mogensen, C. B. (2019). Kap. 1. Bare rolig – det er akut... I D. B. Petersen, T. Callesen, P. T. Thomsen, & C. B. Mogensen (Red.), *Den akutte patient* (4. udg., s. 27–44). København, Munksgaard. (17 s.)

Fra bogen: Jastrup, S. (2018). *Akut sygepleje* (2. udg., 3. oplag). København, Munksgaard
 Gregersen, M., & Pedersen, J. (2018). Kap. 9. Det akut syge barn. I S. Jastrup (Red.), *Akut sygepleje* (2. udg., s. 155–182). København, Munksgaard. (27 s.) (*Semesterhylde*)

Gregersen, M., & Pedersen, J. (2018). Kap. 10. Akut sygdom hos ældre. I S. Jastrup (Red.), *Akut sygepleje* (2. udg., s. 183–202). København, Munksgaard. (19 s.) (*Semesterhylde*)

Jastrup, S. (2018). Kap. 1. Den akut og kritisk syge patient. I S. Jastrup (Red.), *Akut sygepleje* (2. udg., s. 19–34). København, Munksgaard. (15 s.) (*Semesterhylde*)

Embryologi og barselsprocedurer er et tema under arktisk behandlesygepleje men afvikles selvstændigt forud for praktikperioden

Mål:

At den studerende kan beskrive fosterets udvikling, det normale svangerskab og den normale fødsel og som forudsætning basal akut fødselshjælp og for modul i akut arktisk behandlesygepleje

Indhold:

Fosterets udvikling, det normale svangerskab og den normale fødsel. Basal fødselshjælp

Omfang: 20 lekt. +8 timers øvelser (selv studie)

Pensum: 138 s.

Sygepleje (12 lekt.), anatomi fødsel (6 lektioner) og patofysiologi (2 lektioner)

Litteratur:

6. Semester

Dessau, D., Lundvall, L., ... Taxbøl, D. (2004).

Kap. 1. Svangreomsorg og fødselshjælp – i et historisk perspektiv.

I L. Lundvall, H. Bowall, D. Dessau, H. Høstrup, C. Lenstrup, D. Taxbøl & H. Høstrup (Red.), *Obstetrik og gynækologi* (2. udg., s. 25–28). København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. (3 s.)

Dessau, D., Lundvall, L., ... Taxbøl, D. (2004).

Kap. 2. Det normale svangerskab.

I L. Lundvall, H. Bowall, D. Dessau, H. Høstrup, C. Lenstrup, D. Taxbøl & H. Høstrup (Red.), *Obstetrik og gynækologi* (2. udg., s. 29–49). København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. (20 s.)

Dessau, D., Lundvall, L., ... Taxbøl, D. (2004).

Kap. 3. Omsorg for den svangre.

I L. Lundvall, H. Bowall, D. Dessau, H. Høstrup, C. Lenstrup, D. Taxbøl & H. Høstrup (Red.), *Obstetrik og gynækologi* (2. udg., s. 51–68). København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. (17 s.)

Dessau, D., Lundvall, L., ... Taxbøl, D. (2004).

Kap. 10. Amning af det nyfødte barn.

I L. Lundvall, H. Bowall, D. Dessau, H. Høstrup, C. Lenstrup, D. Taxbøl & H. Høstrup (Red.), *Obstetrik og gynækologi* (2. udg., s. 143–165). København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. (12 s.)

Ars Pariendi (2020)

Rydahl, E., & Iversen, R. (2020).

Kap. 1. Udvendig undersøgelse og vaginal eksploration.

I J. Sørensen, B. Ottesen & T. Weber (Red.), *Ars Pariendi – Håndgreb og akut behandling ved fødsler* (2. udg., s. 17–32). København, Forfatterne og Munksgaard. (15 s.)

Simonsen, M., Simonsen, B., & Møller, B. A. (2020).

Kap. 2. Vaginal fødsel i hovedpræsentation og undersøgelse af det nyfødte barn.

I J. Sørensen, B. Ottesen & T. Weber (Red.), *Ars Pariendi – Håndgreb og akut behandling ved fødsler* (2. udg., s. 33–52). København, Forfatterne og Munksgaard. (19 s.)

Johansen, M., Jangö, H., Sørensen, J. L., & Weber, T. (2020).

Kap. 9. Komplikationer og indgreb ved den vaginale fødsel.

I J. Sørensen, B. Ottesen & T. Weber (Red.), *Ars Pariendi – Håndgreb og akut behandling ved fødsler* (2. udg., s. 127–143). København, Forfatterne og Munksgaard. (16 s.)

Sørensen, J. L., Buchgreitz, L., & Weber, T. (2020).

Kap. 17. Skulderdystoci.

I J. Sørensen, B. Ottesen & T. Weber (Red.), *Ars Pariendi – Håndgreb og akut behandling ved fødsler* (2. udg., s. 237–247). København, Forfatterne og Munksgaard. (10 s.)

Bødker, B., Hvidman, L., Edwards, H., & Sørensen, J. L. (2020).

Kap. 20. Blødning post partum.

I J. Sørensen, B. Ottesen & T. Weber (Red.), *Ars Pariendi – Håndgreb og akut behandling ved fødsler* (2. udg., s. 271–283). København, Forfatterne og Munksgaard. (12 s.)

Johansen, M., Glavind, J., Pihl, K., & Sørensen, J. L. (2020).

Kap. 21. Svær præeklamsi, eklamsi og HELLP.

I J. Sørensen, B. Ottesen & T. Weber (Red.), *Ars Pariendi – Håndgreb og akut behandling ved fødsler* (2. udg., s. 285–299). København, Forfatterne og Munksgaard. (14 s.)

Supplerende litteratur

Dessau, D., Lundvall, L., ... Taxbøl, D. (2004). Kap. 5. Den normale fødsel. I L. Lundvall et al. (Red.), *Obstetrik og gynækologi* (2. udg., s. 79–85). København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. (7 s.)
Dessau, D., Lundvall, L., ... Taxbøl, D. (2004). Kap. 21. Embryologi.
I L. Lundvall et al. (Red.), *Obstetrik og gynækologi* (2. udg., s. 287–290). København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. (3 s.)

Øvrig faglitteratur

Mikkelsen, T. R. (2005). *Menneskets genetik – en grundbog for sygeplejestuderende* (s. 8–82). Århus, Nucleus.

Nilas, L. (2019). Kønorganerne. I M. J. Bojsen-Møller & O. F. Nielsen (Red.), *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet* (2. udg., s. 503–514). København, Munksgaard.

Wyller, V. B. (2011). Graviditet, fødsel og barselsperioden.

I P. A. Brodal, T. B. Wyller & N. Engelbrecht, *Det sunde menneske* (Bind II, 2. udg., 1. oplag, s. 271–303). København, Gads Forlag. (34 s.)

Organisation og Ledelse

Mål:

At den studerende kan forklare Social- og sundhedsvæsenets organisation, funktion og udvikling. Kan definere det politiske og administrative systems betydning.

At den studerende kan sammenligne og relatere forskellige organisations-, administrations- og ledelsesteorier og deres relevans for ledelse af sygeplejen.

At den studerende kan at reflektere og agere fagligt i en samfundsmæssig, kulturel og organisatorisk kontekst.

Indhold:

Sygeplejerskens administrative og ledelses- og udviklingsmæssige ansvar. Organisering af primær og sekundær sundhedstjeneste. Organisationskulturelle aspekter og deres betydning. Administration og ledelse af sygeplejen. Udvikling og ressourcestyring. Sygeplejerskens administrative og ledelses- og udviklingsmæssige opgaver. Klinisk lederskab.

Omfang: 36 lektioner

Pensum: 289 sider

Litteratur:

Ackrén, M. (2020). Sundhedsvæsen og sundhedsøkonomi i autonome regioner. I T. Aagaard & L. Hounsgaard (Red.), *Menneske, sundhed, samfund og kultur* (1. udg., 1. oplag, s. 343–354). Aarhus: Forfatterne og Klim. (9 s.)

Benner, P. (2009). *Fra novice til ekspert* (1. udg., 5. oplag, s. 29–49). København: Munksgaard. (21 s.)

Eldrup, D. S. (2019).

Kap. 2. Sundhedsvæsenet som organisation. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje, sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 53–76). København: Gads Forlag. (23 s.)

6. Semester

Glasscock, T. (2019). Kap. 5. Delegation. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje, sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 120–150). København: Gads Forlag. (30 s.)

Graff, H., & Falk, K. (2018). Ledelse og samarbejde på tværs. I J. F. Andersen & K. Falk (Red.), *Sundhedsvæsenet på tværs* (3. udg., 1. oplag, s. 271–286). København: Munksgaard. (16 s.)

Jacobsen, D. I., & Thorsvik, J. (2014). Kap. 3: Organisationsstruktur (s. 62–113) & Kap. 12: Ledelse i organisationer (s. 376–421). I *Hvordan organisationer fungerer* (3. udg., 2. oplag). København: Hans Reitzels Forlag. (50 s. + 55 s.)

Kjær, P., & Vikkelsø, S. (2018). Organisationssociologi. I H. Timm & P. T. Andersen (Red.), *Sundhedssociologi: En grundbog* (s. 179–202). København: Hans Reitzels Forlag. (23 s.)

Mougaard-Frederiksen, H., & Aagaard, T. (2020). Rekruttering og fastholdelse i det grønlandske sundhedsvæsen set fra sygeplejerskernes perspektiv. I T. Aagaard & L. Hounsgaard (Red.), *Menneske, sundhed, samfund og kultur* (1. udg., 1. oplag, s. 327–354). Aarhus: Forfatterne og Klim. (27 s.)

Munck, A. (2019). Kap. 3. Ledelse som ramme for samarbejdet i kliniske organisationer. I D. S. Eldrup & T. Glasscock (Red.), *At lede sygepleje, sygeplejerskens virksomhedsområde* (s. 77–97). København: Gads Forlag. (20 s.)

Landslægeembedet. (n.d.). *Landslægens vejledninger for sundhedsprofessionelle*. Grønland: nun.gl. Hentet fra

https://nun.gl/emner/sundhedsprofessionelle/landslægens_vejledninger_for_sundhedsprofessionelle?s_c_lang=da (5 sider) Besøgsdato 18/11-2025

Sundhedskommissionens betænkelighed (2023): Kap. 20. Diskussion og anbefalinger. 1. udgave. s. 312-317 (7 s.) (**Semesterhylde**)

Eller hentes på

[sundhedskom-betnkning-2023-samlet-digital_final-dk.pdf](#)

Links til Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender

[Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender](#): Besøgsdato: 24/11-2025

Links til Paarisa (2 s.): [Paarisa](#) Besøgsdato: 24/11-2025

Supplerende litteratur:

Glasscock, T. (2019): Kap. 4. Sygeplejefprofession og autorisation. I: Eldrup, D. S., Glasscock, T. (red.): *At lede sygepleje, sygeplejerskens virksomhedsområde*. København, Gads Forlag. s. 99-117 (18 s.)

Det grønlandske sundhedsvæsen, 2020. Organisationsplan. (32 s.)

Ideer til reference ved selvstudie:

Bartos, S., Kris, A. E. (2020): Transformation of Organizational Culture Through the Use of Nursing Research Facilitator.

6. Semester

Gottlieb, K. (2013). The Nuka System of Care: improving health through ownership and relationships. *International journal of circumpolar health*, 72(1), 21118.

Hundborg, S. (2019): Sygepleje & Klinisk lederskab – Bind 2. FADLS Forlag

Jacobsen, D. I., Thorsvik, J. (2014): *Hvordan organisationer fungerer*. 3. udgave, 2. oplag, Hans Reitzels Forlag. 2. udgave. Kap 3. Organisationsstruktur s. 62-113 (50 s.)

Søge emner: Nursing Role, Nursing Practice, Evidence-Based, Interpersonal Relations,
Collaboration, Worldviews on Evidence-Based Nursing
[Journal of Nursing Management - Wiley Online Library](#)

Praktiske studier:**Obligatorisk praktik****Primær sundhedssektor**

Sygepleje og sundhedsfremme, tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i relation til børn, voksne og ældre.

Praktikken finder sted hos sundhedsplejen og hjemmesygeplejen på de grønlandske sygehuse og sundhedscentre. Det er en praktik i primær sundhedstjeneste.

Organisering

Hjemmesygepleje: 3 uger

Sundhedspleje: 2 uger

Psykiatri eller somatisk**Primær eller sekundært sundhedsvæsen.**

Sygepleje og sundhedsfremme, tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i relation til somatisk eller psykisk syge Patienter/ borgere.

Der kan vælges mellem somatisk eller psykiatrisk praktik i den næste periode:

Praktikken finder sted i primær eller sekundær sundhedstjeneste.

Der kan søges om udenlandsophold (dog ikke i psykiatri som skal foregå i Grønland eller Danmark.)

Obligatoriske studieaktiviteter i kliniske studier i praktik:

De obligatoriske studieaktiviteter skal dokumenteres i portfolio. Dokumentation for fremmøde skal afleveres til Institut for Sygepleje og Sundhedsvidenskab.

- Fremmøde 300 timer, dvs. 150 timer for hvert praktiksted
- Deltage i 2 studiesamtaler pr. praktikforløb
- Pensum 300 sider, dvs. 150 sider for hvert praktiksted, og syge fravær maksimum 3 dage hver praktikperiode.
- Dokumentation: Deltage i fødselsforløb samt udfører en skriftlig teoretisk begrundet beskrivelse af fødselsforløbets faser samt en gennemgang af hvilke undersøgelser, der udføres af det nyfødte barn (*gøres enten i praktik 1 eller 2*)..
- Dokumentation: Den studerende skal lave minimum 1 refleksionsark om en sundhedsfremmende og forebyggende aktivitet til patienter og borgere, børn, voksne og ældre i det primære sundhedsvæsen. Refleksionsark skal være faglig begrundet, dvs. der skal henvises til faglige referencer.
- Den studerende skal beskrive en case hvori indgår tværfagligt og tværsektorielt samarbejde og diskutere muligheder og begrænsninger i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde, mulige kvalitetsbrist eller relevante områder for kvalitetsudvikling, for hvert praktikforløb (de 2x5 uger)

Studiesamtaler:

1. studiesamtale

Den første studiesamtale afholdes inden for den første uge, den studerende er i afdelingen, med fokus på:

- faglige og personlige forudsætninger
- læringsmuligheder og planlægning af forløbet med fokus på praktiske kompetencer
- læring i praksis med forskellige studiemetoder

Studiesamtalen foregår mellem den kliniske vejleder, den studerende og sygeplejelærer.

Den studerende er ansvarlig for at udarbejde en opdateret portfolio, så den kan danne baggrund for samtalen og planlægningen af det videre forløb. Den studerende skal ligeledes redegøre for sine tidligere kliniske erfaringer og udviklingsmuligheder.

Planen for det kliniske forløb frem til 2. studiesamtale skal sammenfattes af den studerende i portfolio.

Det er den kliniske vejleders ansvar, at synliggøre for den studerende hvilke muligheder og hvordan, der kan arbejdes med de centrale temaer i praksis. Planen /referatet indsættes i den studerendes portfolio.

2. studiesamtale

Den anden studiesamtale er en evaluering af det kliniske forløb. Studiesamtalen foregår mellem den kliniske vejleder og den studerende og sygeplejelærer.

Den studerende udfylder evalueringsskema af praktik samt praktiksted som forberedelse til samtalen, minimum 2 dage før samtalen.

Under samtalen kan den Kliniske Vejleder kommentere evalueringsskemaet, inden skemaet returneres til uddannelsesinstitutionen.

Evalueringsskemaet findes på: [Pegqissaasog](#)

6. semester intern prøve

Alle obligatoriske studieaktiviteter skal være godkendte for at den studerende kan blive indstillet til prøven.

Formål:

At den studerende kan forklare Social- og sundhedsvæsenets organisation, funktion og udvikling. Kan definere det politiske og administrative systems betydning.

At den studerende kan sammenligne og relatere forskellige organisations-, administrations- og ledelsesteorier og deres relevans for ledelse af sygeplejen.

At den studerende kan at reflektere og agere fagligt i en samfundsmæssig, kulturel og organisatorisk kontekst.

Rammer:

- Den studerende bearbejder en klinisk sygeplejefaglig problemstilling vedrørende tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i et organisatorisk og ledelsesmæssigt perspektiv.
- Den studerende beskriver/skitserer, hvordan videnskabelige tilgange og dertil hørende metoder, skaber viden om forskellige forhold ved virkeligheden.

6. Semester

Vejledning:

Der er afsat 3 lektioner til individuel vejledning.

Vejleder udpeges blandt underviserne på instituttet. Vejledningen tilrettelægges i samarbejde mellem de studerende og vejlederen.

Produktkrav:

Prøvens omfang udgør max 24.000 anslag. Det er svarende til 10 sider i overensstemmelse med Institut for Sygepleje og Sundhedsvidenskabs Redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning. Casen er ikke inkluderet i de 10 sider.

Eksamenspensum udgøres af litteraturen fra semesterets kliniske og teoretiske pensum i sygepleje samt pensum i organisation og ledelse. I opgaven henvises der til minimum 400 sider i pensum og minimum 50 sider selvvalgt litteratur.

Aflevering:

Tidspunkt for aflevering og fremlæggelse fremgår af skemaet for undervisning.

Aflevering sker via Wiseflow.

Den skriftlige opgave

Indledning:

- Der redegøres for udvalgte sygeplejefaglige problemstillinger fra casen, hvor kvalitetsbrist, ledelse og tværfagligt og -sektorielt er i fokus samt deres kontekst ud fra sundhedsvæsnets organisatoriske og administrative rammer.
- Der argumenteres for en afgrænsning til en udvalgt sygeplejefaglig problemstilling inden for organisation og ledelse.
- Problemformulering.

Metode- og teoriafsnit:

- Redegørelse for den videnskabelige tilgang.
- Litteratursøgning for den selvvalgte artikel der bruges som empirien. Beskriv, hvor I har søgt litteratur, med hvilke søgekriterier (inklusion og eksklusion) og søgeord. Søgeprofilen vedlægges som bilag.
- Redegørelse for den artikel der bruges som empiri, og kvalitetsvurdering af artiklen, som bruges som empiri vedlægges som bilag.
- Begrundet valg af ledelsesteorier og begreber, der bruges til at analysere og diskutere med.
- Analysestrategien beskrives (eks. induktiv el. deduktiv tilgang).

Analyse:

- Afsnittet indeholder en bearbejdning og analyse af undersøgelsens empiri, der inddrages relevant teori. Analysen gennemføres med henblik på at besvare opgavens problemformulering.

Diskussion:

- Afsnittet indeholder en kritisk vurdering af metode -, teori-, empirivalg samt en diskussion af resultaterne fra analysen i forhold til andre undersøgelser.

Konklusion:

- Konklusionen er en sammenfatning af fundene fra analyse og diskussion og den skal give et samlet svar på problemformuleringen.

Perspektivering:

- Der perspektiveres i forhold til klinisk praksis og inddrages ledelsesmæssige overvejelser, der kan styrke kvaliteten af organisation og ledelse i sygeplejen.

Den mundtlige eksamination

I den mundtlige eksamination skal den studerende på baggrund af relevant obligatorisk og selvvalgt pensum fra uddannelsen kunne:

- (Redegøre) Definere og argumentere for de anvendte begreber, teorier og metoder.
- Analysere og diskutere det faglige indhold i opgaven.
- Uddybe og perspektivere centrale dele af den skriftlige opgave.

Ved eksaminationen medvirker den studerende, eksaminator og censor.

Der er afsat i alt 35 min. til den mundtlige eksamination fordelt således:

- 5 min. til et oplæg fra den studerende der er et selvvalgt temaområde, der uddyber synsvinkler i opgaven.
- 15 min. til den mundtlige eksamination
- 15 min. til votering og tilbagemelding til den studerende.

I eksaminationen indgår spørgsmål, faglig dialog og diskussion mellem den studerende og eksaminator. Censor kan stille uddybende spørgsmål.

Eksaminator stiller uddybende spørgsmål ud fra projektet og inden for pensum i semesteret.

Kriterier for vurdering

Bedømmelse: GGS

Censur: Intern

Ekstern prøve

Akut arktisk behandler sygepleje

Prøven afvikles i forbindelse med den teoretiske undervisning i arktisk beholdersygepleje. Prøven udgør en demonstration af den studerendes teoretiske viden, kompetence til en selvstændig faglig vurdering og udførelse af undersøgelsesmetoder og diagnostik af den arktiske akut syge patient.

Formål:

- At den studerende kan ABC principper ved akut syge patientbehandling
- At den studerende demonstrerer basal viden om symptomer, undersøgelser og diagnostik af den arktiske akutte syge og traumatiserede patient, herunder fødselshjælp
- At den studerende demonstrerer praktiske færdigheder, så han/hun kan identificere behov for at påbegynde og afslutte en akut behandling, der sikrer en optimal diagnostik og behandling til patienter med afgrænsede symptomer og efter tildelt bemyndigelse fra en læge.
- At den studerende demonstrerer viden og færdigheder i at være i stand til at visitere og klargøre den arktiske akutte syge og traumatiserede patient til transport.
- At den studerende kan (redegøre for) definere almindelig dokumentationspraksis og administrative procedurer og varetager ledende såvel som koordinerende opgaver, der kan medvirke til at skabe kontinuitet i et akut syge patientpleje- og behandlingsforløb.
- At den studerende kan (redegøre for) definere samarbejde med andre faggrupper og på tværs af sektorer og institutioner under et sådan behandlingsforløb.
- At den studerende demonstrerer ansvar og kompetence i forhold til situationer, hvor der ikke er lægefaglig kompetence til stede og kan redegøre herfor

6. Semester

Rammer:

Prøven vil tage udgangspunkt i en konkret opgave og foregå i et simuleret miljø.

Prøven inddeles i en planlægningsdel, en udførelsesdel og en voteringsdel.

Prøvens varighed er på 25 min. inklusive votering med følgende tidsfordeling:

5 min. til planlægningsdelen

10 min. til udførelsesdelen

10 min. til votering

Udleveret rekvisitter, noter og litteratur må ikke benyttes.

Fremgangsmåde:

Planlægningsdelen – 5 minutter

Den studerende trækker selv en konkret opgave omhandlende en patient, der meldes til akut modtagelse.

Den studerende planlægger sine sygeplejehandlinger i forhold til den konkrete opgave ud fra patientens behov. Den studerende finder remedier frem til udførelsen af sygeplejen.

Udførelsesdelen – 10 minutter:

Den studerende udfører sygeplejehandlinger knyttet til systematiske undersøgelsesmetoder og vurderer og diagnosticerer patienten undervejs. Patienten og evt. andre samarbejdspartnere inddrages.

Der gennemføres primært den første gennemgang af den akutte patientbehandling, ABC i akut (Fase 1 gennemgang) og for 2. og 3. Fase behandling. Eksaminator kan undervejs give svar på udførte undersøgelser og på, hvordan patientens status er.

Vurdering omfatter

Den studerendes selvstændighed og ansvarsområde i forhold til at udføre arktisk behandlersygepleje med patienten i centrum.

Den studerendes kompetencer og praktiske færdigheder i arktisk behandlersygepleje med særlig fokus på undersøgelsesmetoder og diagnostik.

Den studerendes systematik, refleksion undervejs og faglige vurdering af den akutte patients situation.

Den studerendes overblik og vurdering af redskaber der skal anvendes.

Den studerendes planlægning og afslutning af et sygeplejeforløb af arktisk behandler karakter.

Kriterier for vurdering

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Ekstern censur

Læringsmål for 6.semester

Viden

Den studerende:

- Har viden om og kan reflektere over menneskets anatomi, fysiologi og patofysiologi relateret til akutte og livstruende tilstande.
- Har viden om og kan reflektere over embryologi, fødselshjælp og barselspleje til gravide og familie.
- Har viden om og kan reflektere over klinisk beslutningstagen og -lederskab ud fra praksis-, udviklings- og forskningsviden i tværprofessionelle og tværgående forløb i sundhedsvæsenet.
- Har viden om og kan reflektere over sundhedsvæsenets organisering og ansvarsfordeling på tværs af sundhedsvæsenets sektorer ud fra lovgrundlag og samfundsmæssige vilkår.
- Har viden om og kan reflektere over anvendelse af metoder og standarder for kvalitetssikring, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling.

Færdigheder

Den studerende kan:

- Anvende og vurdere klinisk beslutningstagen og -lederskab i stabile, akutte og komplekse pleje- og behandlingsforløb til patienter og borgere.
- Indgå i og vurdere tværprofessionelt samarbejde til patienter og borgere i tværgående forløb i sundhedsvæsenet med kritisk fokus på administration og ledelse af sygeplejen.
- Anvende, vurdere og begrunde metoder og beskrevne standarder for kvalitetssikring og -udvikling.
- Anvende relevante studie- og arbejdsmetoder til at opsøge, vurdere og fortolke empiri, teori og forskningsmetoder i analyse af praksis omkring kvalitetssikring.

Kompetencer

Den studerende kan:

- Håndtere, vurdere og dokumentere pleje- og behandlingsforløb i samspil med patient og borger på tværs af professioner i tværgående forløb i sundhedsvæsenet.
- Selvstændigt tage ansvar for klinisk beslutningstagen og -lederskab i komplekse pleje- og behandlingsforløb med afsæt i rammedelegationer inden for akutisk sygepleje.
- Strukturere og analysere kvalitet, der understøtter sammenhængende patient- og borgerforløb gennem administration, ledelse, kvalitetssikring og -udvikling i sundhedsvæsenet.

Studerendes navn:	Fødselsdato:
Afdeling:	Hvilke områder har den studerende arbejdet med: Psykiatri: Medicin: Kirurgi: Geriatri: Hjemmesygepleje: Sundhedspleje:
Antal fraværdsdage (max 3 dage):	Praktikmålene er nået: Ja: Nej: Hvis nej, hvad mangler?:
Dato:	
Klinisk vejleder/-re: Navn: Email: Underskrift:	Underviser: Navn: Email: Underskrift:

6. Semester

Læringsmål praktik 1:	Målet er nået med få, uvæsentlige mangler	Målet er nået med en del mangler	Målet er nået på et minimalt acceptabelt niveau	Målet er ikke nået
Fremmøde 150 timer				
Deltage i 2 studiesamtaler				
Pensum 150 sider				
Dokumentation: Deltage i fødselsforløb samt udfører en skriftlig teoretisk begrundet beskrivelse af fødselsforløbets faser samt en gennemgang af hvilke undersøgelser, der udføres af det nyfødte barn (<i>gøres enten i praktik 1 eller 2</i>).				
Dokumentation: Den studerende skal lave minimum 1 reflektionsark om en sundhedsfremmende og forebyggende aktivitet til patienter og borgere, børn, voksne og ældre i det primære sundhedsvæsen. Reflektionsark skal være faglig begrundet, dvs. der skal henvises til faglige referencer.				
Den studerende skal beskrive en case hvori indgår tværfagligt og tværsektorielt samarbejde og diskutere muligheder og begrænsninger i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde, mulige kvalitetsbrist eller relevante områder for kvalitetsudvikling, for hvert praktikforløb. Casene sættes ind i portfolio.				

Studerendes navn:	Fødselsdato:
Afdeling:	Hvilke områder har den studerende arbejdet med: Psykiatri: Medicin: Kirurgi: Geriatri: Hjemmesygepleje: Sundhedspleje:
Antal fraværskdage (max 3 dage pr. praktikforløb):	Praktikmålene er nået: Ja: Nej: Hvis nej, hvad mangler?:
Dato:	
Klinisk vejleder/re: Navn: Email: Underskrift:	Underviser: Navn: Email: Underskrift:

6. Semester

Læringsmål praktik 2:	Målet er nået med få, uvæsentlige mangler	Målet er nået med en del mangler	Målet er nået på et minimalt acceptabelt niveau	Målet er ikke nået
Fremmøde 150 timer				
Deltage i 2 studiesamtaler				
Pensum 150 sider				
Dokumentation: Deltage i fødselsforløb samt udfører en skriftlig teoretisk begrundet beskrivelse af fødselsforløbets faser samt en gennemgang af hvilke undersøgelser, der udføres af det nyfødte barn (<i>gøres enten i praktik 1 eller 2</i>).				
Dokumentation: Den studerende skal lave minimum 1 reflektionsark om en sundhedsfremmende og forebyggende aktivitet til patienter og borgere, børn, voksne og ældre i det primære sundhedsvæsen. Reflektionsark skal være faglig begrundet, dvs. der skal henvises til faglige referencer.				
Den studerende skal beskrive en case hvori indgår tværfagligt og tværsektorielt samarbejde og diskutere muligheder og begrænsninger i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde, mulige kvalitetsbrist eller relevante områder for kvalitetsudvikling, for hvert praktikforløb. Casene sættes ind i portfolio.				